

ARBEIDSRETTE

Tillitsvalgt – krav på kostnadsdekning. Tilslutningsavtaler. Prosess – sakskostnader
Flyteriggavtalen mellom LO/Industri Energi og Norges Rederiforbund (NR) har bestemmelser om tillitsvalgtapparat. Det er i tillegg utformet en Felleseklæring om tillitsvalgtapparat med retningslinjer om frikjøp av tid til tillitsvalgtarbeid. I protokoll fra hovedavtaler revisjonen i 2006 presiserte partene at det kunne kreves forhandlinger om kostnadsdekning i tilfeller hvor forbundet sentralt måtte ivareta oppgaver som ellers skulle vært utført av lokale tillitsvalgte. Slike kostnader skulle være oppad begrenset til kostnadene ved et tillitsmannsapparat i bedrifter med tilsvarende antall medlemmer. Tvisten gjaldt krav på dekning av kostnader for tidsrommet før en bedrift ble bundet av Flyteriggavtalen gjennom medlemskap i NR. En protokoll mellom bedriften og Industri Energi ble tolket slik at den også omfattet Hovedavtalen og protokollen fra 2006. Arbeidsretten kom til at protokolltilførselen og Felleseklæringen i seg selv ikke ga krav på dekning av kostnader. Kostnadsdekning var et forhandlingssspørsmål, men slik at Industri Energi hadde krav på forhandlinger om dette hvis forbundet organiserte mer enn 10 % av de ansatte. Verken ordlyd, forhistorie eller praksis sa noe om hva resultatet av forhandlingene skulle bli. Det lå imidlertid en forutsetning i protokolltilførselen om at Industri Energi ikke alene skulle bære kostnadene ved å ivareta lokale tillitsvalgtfunksjoner. Protokolltilførselen betød at tariffpartene på begge sider hadde en tariffmessig plikt til å medvirke til å finne løsninger som innebar at vilkåret om kostnadsdekning og fungerende tillitsvalgtapparat kunne oppfylles. Etter omstendighetene var det ikke grunnlag for frifinnelsesdom. Sakskostnader ble ikke tilkjent. Merknader om tolkning av tilslutningsavtaler.

**Dom 19. juni 2023 i
sak nr. 39/2022, AR-2023-20
Industri Energi (advokat Karianne Rettedal) mot
Noble Drilling Norway AS (advokat Gunnar Espeland).**

Dommere: Sundet, Bjurstrøm, Rieber-Mohn, Solbakken, Schweigaard, Rasmussen og Hanasand

- (1) Saken gjelder spørsmål om Industri Energi har krav på dekning av kostnader til lokalt tillitsvalgtarbeid.

- (2) Noble Drilling Norway AS (heretter Noble Drilling) leverer tjenester i tilknytning til utvinning av råolje og naturgass. Selskapet ble stiftet i 2000, og har siden stiftelsen hatt forretningslokaler i Stavangerregionen. Den 11. november 2020 etablerte virksomheten kontorsted for driften av fartøyet Noble Lloyd Noble. Dette fartøyet hadde første gang oppdrag for Statoil på Mariner-feltet på britisk sokkel. I september 2020 inngikk Noble Drilling avtale med Equinor om oppdrag på Valemon-feltet på norsk sokkel fra sommeren 2021.
- (3) Noble Drilling har meldt seg inn i Norges Rederiforbund (NR). I samsvar med NRs vedtekter blir medlemskapet og tariffavtalene mellom LO/Industri Energi og NR først gjeldende når oppdraget på sokkelen starter opp, jf. ARD-2006-135 avsnitt 3–7. Oppdrag på norsk sokkel hadde planlagt oppstart i slutten av mai 2021, men dette ble senere endret til 27. oktober 2021. Fra dette tidspunktet er virksomheten omfattet av NRs tariffavtaler.
- (4) Den første diskusjonen om lønns- og arbeidsvilkår som skulle gjelde for fartøyet skal ha begynt mellom HR & Drilling Manager i Noble Drilling Ltd., Brad Smith, og forhandler i Industri Energi, Kevin Fraser Knox i desember 2020. Oppbemanning av fartøyet skjedde vinteren og våren 2021, da fartøyet lå til kai ved Hanøytangen i Bergen.
- (5) Noble Drilling og Industri Energi opprettet 24. april 2021 slik protokoll:
- «Protocol of Agreement between Industri Energi Nobel & Nobel Drilling (Norway) AS
Present
Fraser Knox; Industri Energi Nobel
Brad Smith & Jane Nilsen; Nobel Drilling (Norway) AS
In agreement with previous communication the parties have agreed that Noble Drilling (Norway) AS will follow the Collective Agreement for mobile offshore units and drilling and catering on permanently placed facilities on the Norwegian continental shelf.
The agreement will commence upon the vessel entering Norway. For employees that sail with the vessel they will remain on international terms and the tariff rates will commence upon re-entering Norway/ startdate on their Norwegian contract.
With reference to our earlier correspondence, Noble Drilling (Norway) AS will enter into membership in NR when the drilling unit (Noble Lloyd Noble) commences operations on the Norwegian Continental Shelf.»
- (6) Protokollen nevner tariffavtale mellom LO/Industri Energi og Norges Rederiforbund (NR) – Flyteriggavtalen. Regler om tillitsvalgtapparat er inntatt i Hovedavtalen LO–NR av 26. september 1974 med senere prolongeringer og

endringer. Hovedavtalen er inntatt som vedlegg til Flyteriggavtalen. I tillegg til Hovedavtalens bestemmelser om tillitsvalgtapparat, har partene i en felleserklæring av 29. juni 1998 om tillitsvalgte, oppstilt retningslinjer for å sikre at det lokalt lages ordninger som sikrer de tillitsvalgte tilstrekkelig tid til utførelse av vervet. Erklæringen inneholder slike forslag til fordelingsnøkkel:

«Følgende veiledning er ikke endelig, men ment som et redskap for de lokale parter til å slutføre slike avtaler til begge parter beste:

Minst 50 medlemmer 0,50 årsverk

Minst 100 medlemmer 1,00 årsverk

Minst 250 medlemmer 2,00 årsverk

Minst 400 medlemmer 2,00 årsverk + kontorsekretær

Minst 500 medlemmer 2,00 årsverk + kontorsekretær, alternativt 3,00 årsverk uten kontorsekretær

Minst 700 medlemmer 3,00 årsverk + kontorsekretær (det maksimale antallet).»

- (7) I protokoll fra hovedavtalerevisjonen 16. mars 2006 mellom LO/Industri Energi og NR er det inntatt slik merknad om den sentrale organisasjonens rett til kostnadsdekning hvis den må ivareta oppgaver som skulle vært utført av det lokale tillitsvalgtapparatet:

«Partene registrerer at det i enkelte tilfeller synes å være utfordringer knyttet til opprettelse av tillitsmannsapparat i bedrifter med vesentlig utenlandske ansatte.

Partene presiserer derfor at det for nye bedrifter i NR som kommer inn på norsk sokkel og omfattes av avtalen, kan hver av partene kreve at det etableres tillitsmannsapparat i samsvar med hovedavtalens bestemmelser. Dersom de lokale parter ikke innen rimelig tid (2-3 mnd.) lykkes med å opprette eget tillitsvalgtapparat, slik at den sentrale organisasjon må ivareta det lokale tillitsvalgtapparatets oppgaver, kan NOPEF kreve forhandlinger med bedriften for å få dekket sine kostnader. Slike kostnader er oppad begrenset til kostnadene ved et tillitsmannsapparat i bedrifter med tilsvarende antall medlemmer. Det er en forutsetning at NOPEF organiserer minimum 10 % av de ansatte før slike forhandlinger kan kreves.»

- (8) Protokollen er ikke blant vedleggene i Flyteriggavtalen.

(9) **Bakgrunnen for tvisten**

- (10) Industri Energi fremmet i brev 3. mars 2021 krav om dekning av kostnader ved at forhandler Knox i forbundet måtte ivareta oppgavene til det lokale tillitsvalgtapparatet fordi dette ikke var etablert i virksomheten. Som grunnlag for kravet ble det vist til protokollen fra hovedavtalerevisjonen i 2006 mellom LO/Industri Energi og NR. I brevet heter det:

«Total number of Noble employed members we have today we have calculated the company's obligation for an established club to annually cost: NOK 2,055.433 We have in our calculation included the following costs:

4 board meetings

11 cooperation meetings

1 Shop steward conference

1 Annual general meeting

365 hours executing shop stewards tasks

Office/communication/computer costs

Industri Energi shall undertake the running of the local club until a club is established and training undertaken to ensure a transition over to a working club with a good understanding of the collective agreement.»

- (11) Det var deretter kontakt mellom Industri Energi og Noble Drilling om grunnlaget for og beregningen av kostnadskravet. I e-post 16. mars 2021 fra HR & Drilling Manager Smith til Knox uttales det:

«Can you please clarify/breakdown the fee of 80,000 NOK per month as the Ship Owners had advised me of the following regards fees?

Industry Energy may ask to have their extra work due to this situation covered – not by a specific amount – but by the actual expenses but not more than what the running of a club at a maximum could amount to.»

- (12) Smith sendte 25. mars 2021 e-post til alle ansatte på fartøyet Lloyd Noble og oppfordret dem til å velge en representant og opprette et tillitsvalgtapparat:

«Dear Noble Employee ...

Please be advised that Noble encourages you to elect representatives and that a shop steward system is set up in accordance with the Collective Agreement. We suggest that at least one representative is elected from each crew and that you set up a local branch of your chosen Union within Noble. Should you require further guidance and assistance in this matter please reach out to your local Union representative and or refer to the Collective Agreement attached (pages 59 onwards) which provides information and guidance on this matter.»

- (13) Smith orienterte Industri Energi i e-post samme dag om oppfordringen som var sendt til de ansatte:

«Please be advised that after taking advice from the Norwegian Ship Owners Association & external legal counsel Noble will encourage its employees to elect their own shop steward representatives and to set up a local branch within Noble. Nobles welcomes an election and the establishment of a local branch and that this primary option will be explored before entering into any further agreement. Should the Noble employees fail to elect representatives and set up the local branch within the reasonable time frame (2-3) months then we can enter into further negotiations.»

- (14) Det ble senere en diskusjon mellom partene om virksomheten kunne medvirke til å etablere tillitsvalgtapparatet. I e-post 13. april 2021 fra seniorrådgiver HR i Noble Drilling, Jane Nilsen, til Fraser Knox oppfordret virksomheten igjen til at det ble valgt en representant for de ansatte:

«With regards to our meeting on the 9th of April. The Company sent a mail to all connected to the Noble Lloyd Noble on the 25th of March encouraging the employees to elect a representative. New reminder will be sent during this week. From your side, has there been any mails addressing an election?»

As you know, Noble Drilling (Norway) AS has applied for membership in NR, and the membership has been approved and will start from the date the rig is on contract on the Norwegian Continental shelf. This means that currently, Noble Drilling are not a part of the NR agreement. But as you and Brad has discussed and agreed, the terms and the condition of the agreement will be followed from the day the rig arrived Hanøytangen, Bergen. Seeing this from our side we have gone beyond to ensure good working conditions for all employees connected to the Noble Lloyd Noble. There is added a protocol to the main agreement related to the establishment of a Union club/organization that also reflect this aspect.»

- (15) Etter å ha sitert teksten i protokollen fra hovedavtalerevisjonen i 2006, uttales det avslutningsvis i e-posten:

«We therefore again encourage you to do the election before we go into any further discussions regarding separate agreements.»

- (16) Partene drøftet i denne perioden også tariffvilkårene som skulle gjelde frem til virksomheten ble medlem av NR, som ledet frem til opprettelsen av protokollen av 29. april 2021, jf. avsnitt 5 foran.

- (17) Noble Drilling avviste kravet om dekning av forbundets kostnader til lokalt tillitsvalgstarbeid. I protokoll fra tvisteforhandlinger mellom Noble Drilling og Industri Energi i mai 2021 heter det:

«General description

Setting up local club and financing with regards requirements of establishing and running a club

Unions position

Owing to complications with establishing a club locally with regards local knowledge and competence. Industri Energi have appointed someone to undertake the role until such time as the competence and knowledge is established. As per main agreement protocol from 2006 Industri Energi request the company to compensate in accordance with previous negotiations held with the company regarding the unions cost we ask the company start paying these costs or we will have to proceed to recover the costs legally.

Employers position

Noble received guidance from the Norwegian Shipowners association that the local parties are supposed to set up a shop steward arrangement themselves where the first step is for the employees to elect their representatives and it is only after such attempts fail within a reasonable time 2-3 months that Industri Energi may ask to have their extra work covered. The extra work covered should not be by a specific amount but by the actual expenses and not more than what the running of a club at maximum amount would be. Noble welcomes an election and the establishment of a local branch and on the 25th March 2021 sent an email to the personnel assigned to the Noble Lloyd Noble encouraging them have an election. From the Company's side we cannot see there has been any attempt of establishing a local branch. If there has been discussions and an election was not successful then Noble is willing to negotiate further as to compensating Industri Energi, for their work in this regard.»

- (18) Tvisteforhandlinger mellom Noble Drilling og Industri Energi ble gjennomført 11. mai 2022. I protokollen heter det om bakgrunnen for saken:

«Industri Energi anførte

Hovedavtaleforhandlingenes protokolltilførsel av 2006 og vedlegg 1 vedrørende frikjøp av tillitsvalgte. Noble ... og Industri Energi ... ble senhøstes 2020 enige om at bedriften skulle følge Flyteriggavtalen fra det tidspunktet Noble Lloyd Noble kom til verksted i Norge. Forhandlingene ble sluttført 14.01.21 med enighet. Industri Energi rekrutterte medlemmer i bedriften fra oktober 2020 og det ble allerede da gjort forsøk på å rekruttere tillitsvalgt uten hell. Dette arbeidet har pågått siden da.

Noble anførte

Noble og Industri Energi ble 29. april 2021 enige om at bedriften skulle følge Flyteriggavtalen. Forut for dette mottok bedriften et brev fra Industri Energi hvor det kreves 960000,- kroner til dekning av Industri Energis arbeid med å drive lokalklubb, under henvisning til ovennevnte protokolltilførsel.

Bedriften anerkjenner at det kan kreves etablert et tillitsmannsapparat, når Industri Energi har medlemmer i bedriften og denne er bundet av tariffavtalen. Den spesielle åpningen for å vareta tillitsmannsapparatets oppgaver fra sentralt hold forutsetter imidlertid at det er gjort rimelige bestrebelser på å opprette et lokalt apparat og de lokale parter etter 2-3 måneder ikke har lykkes med dette. Deretter kan det kreves forhandlinger om dekning av Industri Energis kostnader.

Bedriften har flere ganger etterlyst et samarbeid, eller i hvert fall en dialog, omkring valg av tillitsvalgte og opprettelse av lokal klubb slik protokolltilførselen legger opp til. Den har også oppfordret arbeidstakerne til å foreta valg av representanter og stilt midler til disposisjon for å dyktiggjøre ansatte i tariffspørsmål. Svaret fra Industri Energi har vært at bedriften skal avstå fra slik kontakt og at ingen ansatte har kompetanse til å vareta rollen som tillitsvalgt.

Bedriften har fra slutten av 2021 akseptert å avholde ukentlige møter med Industri Energi... Møtene har vart under én time og i flere tilfeller blitt avlyst pga. manglende saker. Bedriften kan ikke se hvordan Industri Energi har hatt særlige utgifter med å utføre oppgaver som ellers ville tilligge lokale tillitsvalgte.

Bedriften er, for å vise imøtekommenhet i denne saken, likevel villig til å kompensere Industri Energi for én dag i uken (tilsvarende 20 prosent stilling) fra 27. oktober 2021 og frem til tillitsvalgt er på plass i bedriften. Dersom arbeidet blir mer omfattende enn dette, må det sannsynliggjøres. Bedriften forutsetter at partene holder en løpende dialog om hvordan man kan tilskynde prosessen med etablering av lokalt tillitsmannsapparat i tråd med hovedavtalens intensjoner.»

- (19) Industri Energi tok ut stevning for Arbeidsretten 2. november 2022. Noble Drilling innga tilsvaer 22. november 2022. Hovedforhandling ble gjennomført 1.–2. juni 2023. To partsrepresentanter og fem vitner avga forklaring, hvorav to vitneforklaringer ble avgitt som fjernavhør (videoavhør), jf. arbeidstvistloven § 51 første avsnitt siste setning og tvisteloven § 21-10. Det ble for øvrig fremlagt slik dokumentasjon som fremgår av rettsboken.

- (20) **Partenes påstandsgrunnlag og påstander**

- (21) *Industri Energi* har i korte trekk anført:

- (22) «Protocol of Agreement» av 29. april 2021 er en tilslutningsavtale som bestemmer at Noble Drilling «will follow» Flyteriggavtalen. Dette betyr at den samlede tariffreguleringen mellom Industri Energi og NR gjelder for virksomheten frem til den blir medlem av NR. Noble Drilling har ikke reservert seg mot tilslutning til deler av overenskomsten eller tilhørende protokolltilførsler. Tilslutningsavtalen omfatter derfor protokollen fra hovedavtalerevisjonen i 2006.
- (23) Begge parter har opptrådt som om det var inngått bindende tilslutningsavtale. Det følger av ufravikelighetsbestemmelsen i Flyteriggavtalen og alminnelige tariffrettslige normer at det ikke kan avtales noe annet enn det som følger av tarifforholdet med NR. Det er derfor usannsynlig at Industri Energi har avtalt noe annet enn det som følger av protokollen fra 2006. Klarhetskravet tilsier at det er Noble Drilling som skulle ha presisert at protokollen fra 2006 ikke skulle gjelde.
- (24) Industri Energi har i henhold til protokollen fra 2006 rett til å få dekket kostnader ved å ivareta det lokale tillitsvalgtapparatets oppgaver. Henvisningen til «nye bedrifter i NR», sikter til virksomheter som kommer inn i tariffområdet. Det er ikke et vilkår at bedriften har blitt medlem av NR. Noble Drilling har hatt tilstedeværelse i Norge fra 2000, men fikk først operasjonelt kontor med ansatte i tariffområdet fra 2021.
- (25) Industri Energi har forsøkt å få de ansatte til å opprette et tillitsvalgtapparat og velge en tillitsvalgt. Dette har ikke latt seg gjøre innen rimelig tid. Det er fremsatt krav om dekning av utgifter, og det er gjennomført forhandlinger om kravet. Industri Energi har hatt mer enn 100 medlemmer i hele perioden det kreves kostnadsdekning for. Det følger av Hovedavtalen punkt 3.1, 3.2 og 4.17 og Felleserklæring om tillitsvalgte at kostnaden skal beregnes som om man har en heltidstillitsvalgt.
- (26) Formålet med protokollen fra 2006 er å sikre de ansatte representasjon hvis det er lokale utfordringer med etablering av tillitsvalgtapparat. I dette tilfellet har Industri Energi fulgt prosedyren i protokollen og forsøkt å få de ansatte til å velge en representant, men uten å lykkes. Forbundet må da få dekket

kostnadene ved å ivareta tillitsvalgtsfunksjonen i samsvar med Hovedavtalens bestemmelser.

(27) Tariffpraksis viser at tilsvarende krav om kostnadsdekning har vært innvilget i virksomhetene Prosafe, Rowan og Atlantic Resourcing Ltd. Tariffreguleringen forutsetter at det ikke er Industri Energi som skal påføres kostnader med å sikre lokalt tillitsvalgtapparat. Dersom plikten til kostnadsdekning ikke gjelder i dette tilfellet, vil det føre til konkurransevridning. NR har i saker hvor forbundet har vært rådgiver, akseptert betalingsplikt.

(28) Det er nedlagt slik påstand:

«1. Industri Energi har rett til dekning av sine utgifter til drift av lokal klubb i Noble Drilling Norway AS fra 01.04.2021–01.11.2021.

2. Noble Drilling Norway AS etterbetaler utgiftene fra tvisten oppsto.»

(29) *Noble Drilling Norway AS* har i korte trekk anført:

(30) «Protocol of agreement» var en innledende og midlertidig avklaring mellom Noble Drilling og Industri Energi om å følge tariffavtalens bestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår i forbindelse med arbeidet mens fartøyet lå til kai i Bergen. Avtalens overskrift tilsier ikke at det er en tilslutningsavtale. Avtalepraksis viser at partene presiserer om og i hvilken utstrekning tariffavtalen og protokoller skal gjelde. En slik presisering mangler i protokollen av 29. april 2021.

(31) Vilkårene i protokollen er uansett ikke oppfylt. Protokollen gjelder nye bedrifter «i NR», det vil si nye bedrifter på norsk sokkel som blir medlemmer av NR. Noble Drilling var ikke medlem i det tidsrommet tvisten gjelder. Noble Drilling er heller ikke en ny bedrift i NR når den har hatt virksomhet i Norge siden 2000. I en slik situasjon må Noble Drilling uttrykkelig vedta protokollen fra 2006 hvis den skal gjelde for virksomheten.

(32) Industri Energi oppfyller heller ikke vilkåret om å organisere minst 10 % av de ansatte i virksomheten. Kravet om kostnadsdekning ble fremsatt før protokollen ble inngått. Eventuelle medlemmer Industri Energi på dette tidspunktet hadde blant innleide arbeidstakere inngår under enhver

omstendighet ikke i beregningen av medlemmer blant ansatte i Noble Drilling. Det er også i strid med protokollen å forskuttere krav om kostnadsdekning.

- (33) Kravet ble fremsatt før klubben og virksomheten hadde fått rimelig tid til å opprette et lokalt tillitsvalgtapparat. Industri Energi har besluttet å utføre tillitsvalgtoppgavene uten at de lokale partene har vært involvert, og har avvist virksomhetens forslag om å bidra i arbeidet med å sikre lokal representasjon.
- (34) Dersom protokollen gir krav på kostnadsdekning, må kravet begrenses. Protokollen av 2006 sier ikke hvor mye som skal dekkes, utover at det må være faktisk pådratte kostnader. Industri Energi har ikke dokumentert kostnadskravet. Protokolltilførselen må ses i sammenheng med Hovedavtalen og protokollen fra lønnsoppgjøret i 2012 til Felleserklæringen om tillitsvalgte. Protokollen fra 2012 angir en veiledende fordelingsnøkkel om antall årsverk til tillitsvalgtarbeid. Hvilken nøkkel som skal gjelde, er et forhandlingsspørsmål.
- (35) Noble Drilling må tilkjennes sakskostnader. Industri Energi har opptrådt på en måte som klart strider mot tariffavtalen når forbundet har overtatt funksjonene som skulle vært ivaretatt av en lokal tillitsvalgt. Det er krevd kostnadsdekning uten grunnlag i protokollen eller Hovedavtalen. Forbundets opptreden har gjort det vanskelig å etablere et lokalt tillitsvalgtapparat.
- (36) Det er nedlagt slik påstand:
- «1. Stevningens påstand nr. 1 og 2: Saksøkte frifinnes.
2. Saksøkte tilkjennes sakskostnader.»
- (37) **Arbeidsrettens merknader**
- (38) Bakgrunnen for tvisten er at det ikke er opprettet et lokalt tillitsvalgtapparat i Noble Drilling. Industri Energi har derfor krevd dom for at forbundet skal få dekket kostnader med å ivareta oppgavene til tillitsvalgtapparatet i perioden 1. april 2021 til 1. november 2021. Det kreves fastsettelsesdom for den tariffrettslige plikten til å foreta etterbetaling.
- (39) Den tidsmessige avgrensningen av kravet skyldes at virksomheten fra 27. oktober 2021 er medlem av NR og bundet av tariffavtalene med Industri Energi. Saksøkte har ikke innvendinger til den tidsmessige avgrensningen i

påstanden til 1. november 2021, og den legges til grunn. Industri Energi har under hovedforhandlingen opplyst at det ikke er tvist til behandling med NR.

- (40) Industri Energi og Noble Drilling har 29. april 2021 opprettet «Protocol of Agreement» om at virksomheten «will follow the Collective Agreement for mobile offshore units and drilling and catering on permanently placed facilities on the Norwegian continental shelf». Dette viser til Flyteriggavtalen. Protokollen uttrykker klart en avtale om å følge denne avtalen. Spørsmålet er hvor langt denne forpliktelsen rekker.
- (41) Formuleringen om at selskapet vil følge tariffavtalen kunne tilsa at det gjelder et fremtidig tidspunkt. Dette må imidlertid ses i sammenheng med andre avsnitt om ikrafttreden. Avtalen «will commence» fra det tidspunktet fartøyet kommer til Norge, og ikke det senere tidspunkt da fartøyet begynner operasjon ute på sokkelen. Første og andre avsnitt må derfor leses som en generell og ubetinget avtale om å følge overenskomsten mellom Industri Energi og NR. Den har ingen kobling til det tidspunktet NRs avtaler gjelder i kraft av medlemskap. Presiseringen i andre avsnitt andre setning om ansatte med internasjonale arbeidsvilkår, kan ikke begrunne en annen tolkning.
- (42) Utgangspunktet for tolkningen av tilslutningsavtaler er at disse må forstås man slutter seg til tariffavtalen og de forutsetninger og den praksis den bygger på, jf. ARD-1985-150 (Saba) på side 159. Det er ingen særlige momenter som kan begrunne en annen tolkning i dette tilfellet. Hvordan andre tilslutningsavtaler er formulert, gir ingen veiledning. Diskusjonen mellom partene i mars og april 2021 viser at de var klar over protokollen av 2006, og tilsier at de både forutsatte og innrettet seg etter at det gjaldt tariffbinding frem til virksomheten ble medlem av NR.
- (43) Noble Drilling var derfor frem til fartøyet begynte oppdraget på norsk sokkel bundet av Hovedavtalen med LO og Industri Energi, herunder protokollen fra hovedavtalerevisjonen i 2006. Tariffreguleringen av tillitsvalgtapparatet må derfor anvendes så langt den passer frem til oppstart av operasjonen på norsk sokkel. Saksøktes prinsipale anførsler kan derfor klart ikke føre frem.

- (44) Utgangspunktet må tas i protokolltilførselen fra hovedavtalerevisjonen i 2006, som for sammenhengens skyld gjentas her:

«Partene registrerer at det i enkelte tilfeller synes å være utfordringer knyttet til opprettelse av tillitsmannsapparat i bedrifter med vesentlig utenlandske ansatte.

Partene presiserer derfor at det for nye bedrifter i NR som kommer inn på norsk sokkel og omfattes av avtalen, kan hver av partene kreve at det etableres tillitsmannsapparat i samsvar med hovedavtalens bestemmelser. Dersom de lokale parter ikke innen rimelig tid (2–3 mnd.) lykkes med å opprette eget tillitsvalgtapparat, slik at den sentrale organisasjon må ivareta det lokale tillitsvalgtapparatets oppgaver, kan NOPEF kreve forhandlinger med bedriften for å få dekket sine kostnader. Slike kostnader er oppad begrenset til kostnadene ved et tillitsmannsapparat i bedrifter med tilsvarende antall medlemmer. Det er en forutsetning at NOPEF organiserer minimum 10 % av de ansatte før slike forhandlinger kan kreves.»

- (45) Selv om protokolltilførselen ikke er inntatt som vedlegg til Flyteriggavtalen, er det klart at den fortsatt er en bindende regulering mellom Industri Energi og NR, og mellom Industri Energi og Noble Drilling som følge av protokollen fra 29. april 2021.
- (46) Første avsnitt viser bakgrunnen for protokolltilførselen. Bestemmelsen tok sikte på å møte utfordringene som utenlandske virksomheter med oppdrag på norsk sokkel kunne få med etablering av et tillitsvalgtapparat. Industri Energi fremmet opprinnelig krav om at forbundet sentralt skulle ha tre organisasjonstillitsvalgte finansiert gjennom en avgift på kr. 1000 per ansatt. Forhandler i Industri Energi, Robert Jaques de Vries har forklart at kravet bygget på ordningen med OSA-inspektører som fører tilsyn med etterlevelse av tariffavtalene for oljeservicebedriftene. Kravet førte ikke frem. Resultatet ble en bestemmelse hvor det er virksomheten som ikke har lokalt tillitsvalgtapparat, som skal dekke kostnadene ved at forbundet sentralt må ivareta oppgavene. Ordningen med kostnadsdekning gjelder hvis de lokale parter ikke klarer å etablere et tillitsvalgtapparat. En ordning hvor forbundet sentralt utfører oppgaver i stedet for et lokalt tillitsvalgtapparat, avviker fra Hovedavtalens alminnelige ordning. Dette har betydning for den tariffrettslige lojalitetsplikten til å gjøre det som med rimelighet kan kreves for å medvirke og bidra til at det kan etableres et tillitsvalgtapparat gjennom oppfordring, oppfølging og opplæring.
- (47) Etter andre avsnitt første setning kan begge parter kreve at det opprettes tillitsvalgtapparat. Dette inngangsvilkåret er ikke omtvistet mellom partene i

saken. Drøftelsene frem til mars 2021 viser at Industri Energi har ønsket – og krevd – et lokalt tillitsvalgtapparat.

- (48) Vilkårene for dekning av kostnader fremgår av andre avsnitt andre setning. Hvis de lokale partene ikke innen rimelig tid klarer å opprette et tillitsvalgtapparat, kan forbundet sentralt ivareta disse funksjonene, og ha rett til dekning av kostnader med dette arbeidet. Tredje setning har en øvre ramme for hvilke kostnader som kan kreves dekket, mens fjerde setning presiserer når Industri Energi har rett å forhandle om kostnadsdekningen. Rett til forhandlinger i denne sammenheng vil si plikt for virksomheten til å forhandle om spørsmålet. Plikten gjelder hvis Industri Energi organiserer mer enn 10 % av de ansatte.
- (49) Partene er uenige om Industri Energi organiserte mer enn 10 % av de ansatte før oppbemanningen var fullført i april 2021. Industri Energi har vist til at forbundet vervet medlemmer i forbindelse med oppbemanningen som begynte mot slutten av 2020, og at vilkåret om 10 % var oppfylt før april 2021.
- (50) Det er ikke bestridt at oversikten som er lagt frem om medlemsmassen viser at Industri Energi fra april 2021 organiserte mer enn 10 % av de ansatte. Fra dette tidspunktet kunne forbundet isolert sett kreve forhandlinger om kostnadsdekning. Organiseringen før dette er ikke dokumentert utover parts- og vitneforklaringer, og det er ikke skilt mellom ansatt og innleid personell. Når kravet om kostnadsdekning ikke gjelder perioden forut for april 2021, er det ikke nødvendig å ta stilling til om forhandlingsretten gjaldt forut for dette tidspunktet. I tillegg kommer at selv om protokollen først ble opprettet 29. april 2021, er ikrafttredelsen knyttet til det tidspunkt fartøyet kom til Norge, det vil si tiden før signering av protokollen. Retten legger derfor til grunn at forbundet hadde rett til forhandlinger om kostnadsdekning for perioden april–oktober 2021. Når det gjelder vilkåret om at de lokale partene må prøve å opprette tillitsvalgtapparatet innen rimelig tid og betydningen av at kravet om dekning ble fremsatt allerede i mars 2021, vises det til rettens merknader nedenfor.
- (51) Industri Energi gjør i korte trekk gjeldende at bestemmelsen ikke er begrenset til rett til forhandlinger, men gir rett til kostnadsdekning med utgangspunkt i det

fremsatte kravet. Det er også vist til avtalepraksis etter Felleserklæring om tillitsvalgte av 19. november 1998 om rett til heltidstillitsvalgt hvis man har mer enn 100 medlemmer.

- (52) Utformingen av protokolltilførselen og Felleserklæringen gir ikke krav på en bestemt kostnadsdekning. Protokollen gjelder forhandlingsrett, mens Felleserklæringen gir veiledning og retningslinjer om hvordan de lokale partene kan utforme avtaler om tillitsvalgtapparatet. Utgangspunktet er at kostnadsdekning er et forhandlingsspørsmål, men slike forhandlinger må gjennomføres i samsvar med tariffrettslige lojalitetsplikter, jf. ARD-2001-66 (Phillips Petroleum).
- (53) Tariffhistorikken gir heller ikke grunnlag for å innfortolke en umiddelbar rett til kostnadsdekning. Det samme gjelder opplysninger om tariffpraksis, som tvert imot viser at partene finner og bør finne praktiske løsninger.
- (54) Spørsmål om forståelsen av protokollen var tema i en e-postutveksling i mars 2012 mellom advokat i NR Are Gauslaa og advokat Einar Engh i forbindelse med en tvist mellom Industri Energi og Atlantic Resourcing Ltd. som var til behandling i Stavanger tingrett. Saken ble forlikt, men drøftelsen mellom advokatene Gauslaa og Engh kaster lys over NRs forståelse av protokollen. I e-post 12. mars 2012 fra advokat Gauslaa, uttales det:

«Norges Rederiforbunds forståelse av denne protokolltilførselen er som følger:

- Den kan komme til anvendelse hvor etablering av lokalt tillitsmannsapparat har vært forsøkt, men uten at man lokalt har lyktes innen rimelig tid. Det må i den anledning kunne vises til resultatløse initiativer/anstrengelser fra forbundets side.

- Forbundet kan i slike tilfeller kreve forhandlinger om å få dekket "sine kostnader", dette må bety forbundets reelle og rimelige kostnader i form av timer/reiser

- Oppad begrenset viser at det ikke er noen standard sats/kompensasjon, men at partene er enige om at de reelle kostnadene uansett ikke skal kunne overstige de som er forbundet med å ha tillitsmannsapparat etter Hovedavtalen

- Forbundet skal selvsagt ikke tjene på ordningen

Jeg mener jeg har kommunisert dette synet til Industri Energi ganske nylig, men finner dessverre ikke noe skriftlig,

Sannsynligvis har vi kun drøftet problemstillingen muntlig.»

- (55) Advokat Gauslaa viste i den forbindelse til en orientering han hadde sendt til en medlemsbedrift om samme tema, hvor det heter:

«Hensikten med protokolltilførselen som IE viser til i sitt brev, var slik jeg oppfatter den å adressere en problemstilling hvor man i en konkret bedrift mislykkes i å opprette tillitsmannsapparat hvor de ellers har krav på det. Når tariffavtalen gjøres gjeldende har fagforeningens medlemmer rettigheter etter hovedavtalen til å velge tillitsmenn, opprette fagforeningsstyre og kreve forhandlinger om en tillitsmannsavtale.

Som de selv refererer kan hver av partene kreve at det settes opp et tillitsmannssystem. Jeg kan ikke se at Industri Energi kan kreve utgifter dekket etter protokollen før man eventuelt har forsøkt og av en eller annen grunn mislykkes i å opprette et lokalt system innen rimelig tid. Jeg oppfatter at det ikke har vært gjort slike anstrengelser, i hvert fall som bedriften kjenner til?»

- (56) På spørsmål fra advokat Engh om det var tilstrekkelig at Industri Energi opplyste at ingen ville stille som tillitsvalgt, uttalte Gauslaa:

«Det må i utgangspunktet være de organisertes valg om man ønsker å etablere seg med et tillitsmannsapparat og en "klubb", jf. hovedavtalens pkt 3.1 ... og 3.2... I enkelte små bedrifter har man ikke hatt det, fordi det ikke har vært noe interesse blant de ansatte. Hvis de ansatte ønsker å opprette tillitsmannsapparat må selvsagt bedriften legge til rette for at valg kan foretas, samt anerkjenne de som velges som talspersoner og representanter for de organiserte arbeidstakerne.

Det er hvis man av en eller annen grunn ikke får ivaretatt sine rettigheter etter hovedavtalen lokalt kan protokolltilførselen komme til anvendelse. Jeg mener at visse forsøk må dokumenteres. Det Industri Energi gjerne hevder er at ingen tør å stille fordi bedriften er mot organisering. Slike holdninger har sikkert forekommet, men denne påstanden bør ikke kunne benyttes generelt og udokumentert mot alle utenlandske selskaper slik Industri Energi later til å gjøre. Metoden "vennligst betal masse penger innen 14 dager" inviterer vel heller ikke til samarbeid. Protokolltilførselen gir klart anvisning på at man skal forhandle om en kompensasjon som skal dekke Industri Energi "sine kostnader". Hvor mye dette skal utgjøre må baseres på faktiske forhold og omstendigheter/naturlige variasjoner som nevnt i hovedavtalen. Et rettskrav på et bestemt beløp lar seg vanskelig forankre i bestemmelsen. Det er manglende forhandlingsvilje etter resultatløse forsøk på å opprette lokalt tillitsmannsapparat som kan utgjøre brudd på hovedavtalen.»

- (57) Den generelle beskrivelsen som gis her, stemmer med slutningene retten foran har trukket fra utformingen av protokollen.
- (58) Redegjørelsen bekrefter at ordningen skal bidra til å sikre at de ansatte får ivaretatt rettighetene etter Hovedavtalen dersom et lokalt tillitsvalgtsapparat «av en eller annen grunn» ikke lar seg etablere. Det pekes også på en del momenter som spiller inn i forhandlingene om kostnadsdekning: Det må dokumenteres visse forsøk på å få opprettet et lokalt tillitsvalgtsapparat, og kostnadsdekningen må baseres på «reelle og rimelige kostnader» og «faktiske forhold og omstendigheter/naturlige variasjoner», uten at protokollen angir et bestemt beløp på forhånd.
- (59) Protokollen oppstiller ikke formelle krav til fremgangsmåte for å sikre opprettelse av tillitsvalgtsapparat. De lokale parter skal få dette på plass innen rimelig tid, som i protokollen er beskrevet som en periode på 2–3 måneder

uten presisering av når tidsforløpet regnes fra. Oppgaven med å opprette tillitsvalgtapparatet hører til de lokale partene, men de sentrale partene har gjensidig rett og plikt til å medvirke og bidra til at de lokale partene motiveres til å etablere et tillitsvalgtapparat.

- (60) Ut fra bevisførselen må det legges til grunn at det fra begge sider er oppfordret til å velge tillitsvalgte, men dette har ikke gitt resultater. Forhandler i Industri Energi, Kevin Fraser Knox har forklart at han gjennom besøk i virksomheten har forsøkt å motivere de ansatte til å velge tillitsvalgt. Partene er nå uenige om i hvilken utstrekning arbeidsgiver kan eller skal medvirke i denne prosessen, og om Industri Energi hindrer etablering av tillitsvalgtapparatet ved å stille strenge kompetansekrav til den som skal være tillitsvalgt.
- (61) Ut fra protokollens ordlyd er det et vilkår for kostnadsdekning at partene ikke innen rimelig tid har lyktes i å opprette et lokalt tillitsvalgtapparat. De forsøk som er gjort, er etter rettens syn tilstrekkelig til å konstatere at vilkåret er oppfylt, og at forbundet hadde rett til å påta seg plikter og oppgaver som ville ha ligget til en lokal klubb. Når foreningen sentralt har utført slike oppgaver, følger det av protokollen at det skal forhandles med bedriften om kostnadsdekning. Kostnadsdekning skal være resultatet av forhandlinger mellom partene, hvor det gjelder plikt til å gjennomføre forhandlinger hvis Industri Energi krever det og organiserer mer enn 10 % av de ansatte. Verken ordlyd, forhistorie eller praksis sier noe om hva resultatet av forhandlingene skal bli. Det ligger imidlertid en forutsetning i protokolltilførselen om at Industri Energi ikke alene skal bære kostnadene ved å ivareta lokale tillitsvalgtfunksjoner. Protokolltilførselen innebærer at tariffpartene på begge sider har en tariffmessig plikt til å medvirke til å finne løsninger som innebærer at vilkåret om kostnadsdekning og fungerende tillitsvalgtapparat oppfylles. Det gjelder som utgangspunkt frihet til å finne den hensiktsmessige ordningen, men med de føringer som følger av retningslinjene inntatt i Felleserklæringene om tillitsvalgte, jf. avsnitt 6 foran. På denne bakgrunn kan saksøker ikke få medhold i påstanden om rett til kostnadsdekning i samsvar med kostnadskravet slik det er beskrevet brevet 3. mars 2021.

- (62) Ut fra opplysningene i saken synes partene ikke å ha gjennomført reelle forhandlinger om kostnadsdekningen etter mars/april 2021. På den ene siden kan Industri Energi – slik saksøkte har påpekt – ikke forskuttere kostnadsdekningen. Brevet 3. mars 2021 kan isolert sett oppfattes som en slik forskuttering. På den andre siden må forhandlingene ha et utgangspunkt. Den første diskusjonen mellom partene var rettet mot beregningen av kostnadene slik de var beskrevet i brevet fra mars 2021, men denne diskusjonen kom ikke langt.
- (63) Som nevnt foran hadde forbundet rett til reelle forhandlinger om kostnadsdekning fra og med april 2021. Ut fra den tariffmessige situasjonen og i lys av Noble Drillings anførsler, er det på den andre siden ikke treffende å avsi dom for frifinnelse. Arbeidsretten finner at den best kan gi uttrykk for sitt syn ved å avsi dom for at saksøkeren ikke gis medhold i sin påstand.
- (64) Saksøkte har krevd sakskostnader. Etter arbeidstvistloven § 58 første ledd kan det tilkjennes sakskostnader til en part som har vunnet saken, dersom særlige grunner taler for det. I dette tilfellet har begge parter bidratt til den uklare situasjonen. Selv om Industri Energi ikke har fått medhold i det materielle kravet om kostnadsdekning, har en rekke av Noble Drillings anførsler ikke ført frem. På denne bakgrunn er det ikke særlige grunner som taler for å tilkjenne sakskostnader.
- (65) Dommen er enstemmig.

SLUTNING

- 1. Industri Energi gis ikke medhold i de nedlagte påstandene.*
- 2. Sakskostnader tilkjennes ikke.*